

عنوان:

بررسی میزان بروز ۵ ساله کبد چرب و عوامل خطر آن در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه

هدف اصلی:

تعیین میزان بروز ۵ ساله کبد چرب و عوامل خطر آن در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه

اهداف ویژه طرح:

۱. تعیین میزان بروز ۵ ساله کبد چرب در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه
۲. تعیین ارتباط بین بروز کبد چرب و ویژگی های دموگرافیک (سن-جنس وضعیت تاهل) در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه
۳. تعیین ارتباط بین بروز کبد چرب و وضعیت اقتصادی-اجتماعی (میزان تحصیلات-شاخص ثروت-سطح مهارت و شاخص محرومیت منطقه) در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه
۴. تعیین ارتباط بین بروز کبد چرب و وضعیت تغذیه در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه
۵. تعیین ارتباط بین بروز کبد چرب و فعالیت بدنی در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه
۶. تعیین ارتباط بین بروز کبد چرب و شاخص توده بدنی در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه
۷. تعیین ارتباط بین بروز کبد چرب و سابقه خانوادگی آن در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه
۸. تعیین ارتباط بین بروز کبد چرب و نوع الگوی غذایی در ساکنین ۳۵ تا ۷۰ ساله شهرستان هویزه

اهداف کاربردی:

استفاده از نتایج این پژوهش جهت شناسایی عوامل خطر بیماری و ارائه راهکارهایی برای پیشگیری و کنترل بیماری

خلاصه روش کار:

این پژوهش، یک مطالعه کوهورت آینده نگر مبتنی بر جمعیت می باشد که با استفاده توام از داده های بدست آمده از فاز ثبت نام و فاز ارزیابی مجدد مطالعه کوهورت هویزه انجام خواهد شد. جمعیت مورد مطالعه شامل تمامی ۱۰۰۰۹ نفر مورد بررسی در فاز ثبت نام می باشند. معیار ورود شامل گروه سنی ۳۵ تا ۷۰ ساله ایرانی ساکن هویزه که تمایل به شرکت در مطالعه داشتند و معیار خروج سایر علل بیماری مزمن کبدی (هپاتیت خود ایمنی، هموکروماتوز، بیماری ویلسون، کمبود آنتی تریپسین آلفا ۱)، هپاتیت ویروسی B و C یا عفونت HIV، افراد دارای نمره ۳۰ تا ۵۹ در شاخص کبد چرب و نیز افراد مصرف کننده الکل در نظر گرفته شد. تشخیص قطعی کبدچرب براساس یافته های سونوگرافی و علائم بالینی و آزمایشگاهی میسر است اما در مطالعات اپیدمیولوژیک بزرگ و مبتنی بر جمعیت معمولاً انجام سونوگرافی قابلیت اجرا نداشته و از این رو برای حل

این مشکل bedogni و همکارانش شاخص کبدچرب (Fatty Liver Index) را پیشنهاد داده اند که روایی آن در مطالعات متعدد مورد تایید قرار گرفته است. FLI یک الگوریتم مبتنی بر چهار متغیر: نمایه توده بدنی (Body Mass Index)، دور کمر (Waist Circumference)، تری گلیسرید سرم (TGL) و گاماگلوتامیل ترانسفراز (GGT) که عملکرد پیش‌بینی‌کننده خوبی در تشخیص NAFLD نشان داده است و مطابق فرمول زیر می باشد:

$$FLI = (e^{0.953 \cdot \log_e(\text{triglycerides})} + 0.139 \cdot BMI + 0.718 \cdot \log_e(\text{ggt}) + 0.053 \cdot \text{waist circumference} - 15.745) / (1 + e^{0.953 \cdot \log_e(\text{triglycerides})} + 0.139 \cdot BMI + 0.718 \cdot \log_e(\text{ggt}) + 0.053 \cdot \text{waist circumference} - 15.745) * 100$$

در مطالعه Bedogni مقدار شاخص FLI بین صفر تا ۱۰۰ متغیر است به گونه ای که نقطه برش $FLI \geq 60$ برای تشخیص کبدچرب با حساسیت ۸۶٪ و نقطه برش $FLI < 30$ با ویژگی ۸۷٪ برای رد بیماری کبد چرب تعیین شده است. ضرایب رگرسیون استاندارد شده نشان دهنده بیشترین سهم پیشگویی FLI برای دور کمر و سپس به ترتیب BMI, TG, GGT می باشد.

در بررسی تاثیر عوامل اقتصادی اجتماعی علاوه بر فاکتور متداول سطح تحصیلات، از شاخص سطح مهارت و دو شاخص ترکیبی ثروت و محرومیت منطقه استفاده خواهد شد. شاخص سطح مهارت بر اساس رسته شغلی فرد و مطابق با طبقه بندی استاندارد بین المللی مشاغل (ISCO-08) انجام خواهد شد که بر اساس آن افراد شاغل در یکی از چهار سطح مهارت یک تا چهار قرار خواهند گرفت. سطح یک مهارت شامل مشاغل است که نیاز به کمترین مهارت دارند مانند کارگران یدی و سطح چهار مهارت بیشترین مهارت را نیاز دارند مانند مدیران. شاخص ثروت (Wealth Index) بر اساس وضعیت دارایی خانوارها (Asset) محاسبه می شود. بدین منظور با استفاده از آنالیز تحلیل مولفه های اصلی (PCA) نمره عاملی هر کدام از این دارایی ها تعیین خواهد شد در این آنالیز، اولین جزء بدست آمده، بیشترین سهم از واریانس کل را توجیه می کند و لذا بر اساس آن وزن هر یک از اقلام دارایی های خانوار تعیین می گردد بگونه ای از مجموع نمرات وزن داده شده، نمره دارایی کل بدست می آید که نمرات بالاتر بیانگر وضعیت ثروت بهتر و بالعکس نمرات پایین نشان دهنده وضعیت بدتر می باشند. در پایان بر اساس تقسیمات پنجگانه توزیع (Quintiles) نمرات به گروه بندی رتبه ای تبدیل شده و افراد جامعه در ۵ طبقه از فقیرترین تا ثروتمندترین گروه، طبقه بندی می شوند. برای تعیین میزان محرومیت منطقه از شاخص های سنجش محرومیت از جمله شاخص محرومیت تاون سند (Townsend Deprivation Index) که نوعی شاخص ترکیبی است استفاده خواهد شد. در محاسبه این شاخص از چهار متغیر در صد افراد بیکار (بین ۱۶ تا ۶۴ سال)، در صد خانوارهای فاقد خودرو، درصد خانوارهایی که مالک خانه نیستند و درصد خانوارهای با تراکم جمعیت بالا (بیش از یک نفر در هر اتاق) استفاده می شود. مجموع نمرات استاندارد (Z Score) چهار متغیر فوق بعنوان نمره کل این شاخص در نظر گرفته می شود و هر چه این نمره بالاتر باشد نشانگر سطح بالاتر محرومیت منطقه است. سایر متغیرها اعم از سن، جنسیت، سطح تحصیلات، شغل، مصرف الکل، کالری دریافتی از طریق پرسشنامه های مربوطه و بررسی های

آنتروپومتری (وزن، قد، نمایه توده بدنی، دور کمر) و همچنین، قند خون ناشتا با استفاده از خون ناشتا در مرکز کوهورت اندازه گیری شدند. TG-G سطح کلسترول سرم، جهت تعیین کالری دریافتی روزانه از پرسشنامه بسامد خوراک ۲۴ ساعته استفاده شده است.